

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33319
Nom	Psicopatologia
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	9.0
Curs acadèmic	2018 - 2019

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	3	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	18 - Psicopatologia	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BELLOCH FUSTER, DESAMPARADOS	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics
GARCÍA SORIANO, GEMMA	295 - Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics

RESUM

La Psicopatologia és una disciplina bàsica per a tota activitat professional que desenvolupa un psicòleg, i en conseqüència el seu coneixement és imprescindible en qualsevol àmbit professional. La planificació de l'assignatura respon a aquest propòsit. En conseqüència l'objectiu general de l'assignatura és explicar i analitzar els elements bàsics que, des d'una perspectiva psicològica, caracteritzen els trastorns i / o problemes mentals, emocionals, i del comportament i activitat de les persones. El programa està articulat en dues parts. La primera d'elles té els següents objectius específics: 1º) exposar l'evolució històrica i conceptual de la psicopatologia, 2º) analitzar les principals alteracions i anomalies que es produeixen en les diferents etapes, funcions, i processos de coneixement, 3º) examinar les alteracions i problemes relacionades amb les emocions, les experiències mentals, el comportament i l'activitat humana; i 4º) presentar i analitzar críticament els principis que regeixen els actuals sistemes de diagnòstic i classificació dels trastorns mentals i del comportament, així com les seues limitacions. La segona part té com a objectiu l'estudi i anàlisi dels trastorns mentals i del comportament amb més prevalença, incidint especialment en les explicacions psicològiques actuals que disposen de base científica acceptada. Cadascuna d'aquestes parts va ineludiblement acompanyada d'activitats pràctiques, que tenen com

objectius: 1º) assentar els coneixements teòrics; 2º) vincular aquests coneixements amb la realitat de les psicopatologies humanes, 3º) promoure la reflexió crítica de l'estudiant sobre la complexitat inherent a els processos de salut / malaltia, i 4º) conscienciar l'estudiant sobre l'obligació de conèixer i respectar les normes legislatives relacionades amb la protecció dels drets humans de les persones amb trastorns mentals i del comportament, incloent les pròpies del Psicòleg tal com aquestes es contemplen en el Codi Deontològic professional. Per aconseguir aquests objectius es realitzaran anàlisis de problemes i situacions reals relacionades amb la salut mental. Per últim, dada la extensió (ECTS) i ubicació d'aquesta assignatura al Grau de Psicologia, tots els temes tenen un caràcter general e introductori.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable que l'alumne tinga superades:

Assignatures de primer curs: Fonaments de Psicobiologia. Percepció i atenció, Psicologia de l'aprenentatge, Psicologia del cicle vital I i II, Psicologia Fisiològica I, i Psicologia social I i II.

Assignatures de segon curs: Avaluació psicològica, Personalitat i diferències individuals, Psicologia de la memòria, Psicologia de la motivació y emoció. Psicologia Fisiològica II, Trastorns del desenvolupament i dificultats de l'aprenentatge.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Ser capaç de diagnosticar seguint els criteris propis de la professió
- Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi
- Valorar les aportacions que proporciona la investigació científica al coneixement i la pràctica professional.
- Promoure i incidir en la salut, qualitat de vida i benestar dels individus, grups, comunitats i organitzacions.
- Conèixer els diferents enfocaments que han contribuït al desenvolupament històric de la psicopatologia i la seua influència en la producció del coneixement i de la pràctica professional de la psicologia en l'àmbit de la salut mental.
- Conèixer els factors (psicològics, biològics i socials) que interactuen i incideixen en el comportament i l'experiència humanes, tant normal com patològica.
- Conèixer la simptomatologia característica dels diferents trastorns mentals i del comportament, les seues causes, factors que incideixen en el seu manteniment, així com conèixer els sistemes internacionals de classificació i diagnòstic dels trastorns mentals i del comportament.
- Saber accedir i utilitzar les diferents fonts documentals de la psicopatologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per a accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.
- Conèixer els diversos camps d'aplicació de la psicopatologia, les seues possibilitats i límits, i la necessitat de col·laboració interdisciplinària amb altres àrees i professionals de la salut mental.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar i comprendre aspectes rellevants de la psicopatologia tals com les diferències entre els comportaments i les experiències normals i anormals o patològiques, la continuïtat entre la normalitat i la patologia, la múltiple causalitat de la psicopatologia, el canvi en la conceptualització de la psicopatologia al llarg de la història, el problema de l'estigma en la malaltia mental, el paper de la psicopatologia en l'àmbit de la psicologia clínica, de la psicologia de la salut i de la psicologia en general.

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar, descriure i comprendre les alteracions dels processos psicològics bàsics (és a dir, atenció, percepció, imaginació, memòria, pensament, llenguatge, identitat, consciència, afectes i emocions, psicomotor i conducta intencional).

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar i descriure les característiques principals dels trastorns mentals i del comportament (és a dir, emocionals, d'ansietat, de l'espectre obsessivocompulsiu, els relacionats amb

traumes i estressors, amb el control d'impulsos, dissociatius i somatoforms, esquizofrènia i relacionats, alimentaris, sexuals, del son i de la personalitat).

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç de diferenciar entre els principals trastorns mentals i del comportament.

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'associar les alteracions dels processos psicològics bàsics amb els principals trastorns mentals i del comportament.

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar les característiques dels principals manuals diagnòstics i la seua evolució històrica, així com els criteris diagnòstics que proposen els manuals psiquiàtrics.

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'aplicar els coneixements que haja adquirit a casos reals (descripcions clíniques de pacients), això implica:

- Organitzar la informació de manera que puga recollir-la en una història clínica.
- Analitzar les principals alteracions psicopatològiques presents i organitzar-les en forma de psicopatograma.
- Formular hipòtesis diagnòstiques.
- Avaluar el diagnòstic principal i explicar els diagnòstics diferencials.
- Utilitzar els sistemes nosològics i de classificació internacional oficials dels trastorns mentals i del comportament.

Quan aprobe aquesta assignatura, l'estudiant serà capaç d'identificar i comprendre les principals explicacions psicològiques de les alteracions dels processos psicològics bàsics i dels trastorns mentals.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. . Història i concepte de la psicopatologia. Estudi de les alteracions dels processos i funcions psicològiques i de la classificació i el diagnòstic dels trastorns . Història i concepte de la psicopatologia. Estudi de les alteracions dels processos i funcions psicològiques i de la classificació i el diagnòstic dels trastorns mentals i del comportament.

Tema 1. Història, concepte i sistemes de diagnòstic de les psicopatologies.

Orígens i arrels de la psicopatologia.

Evolució conceptual: els models de la psicopatologia.

Definició i criteris de la psicopatologia.

Els sistemes de classificació i de diagnòstic en psicopatologia.

Lexploració psicopatològica.

Tema 2. Les alteracions dels processos i funcions psicològics I.

Alteracions de latència

Alteracions de la consciència

Alteracions de la identitat

Tema 3. Les alteracions dels processos i funcions psicològics II.

Alteracions de la percepció i de la imaginació

Alteracions de la memòria

Tema 4. Les alteracions en els processos i funcions psicològics III

Alteracions de la forma del pensament

Alteracions del contingut del pensament

Alteracions del llenguatge

Tema 5 Les alteracions en els processos i funcions psicològics IV.

Alteracions dels afectes i les emocions.

Alteracions psicomotores i de la conducta intencional.

2. Introducció als trastorns mentals i del comportament

Tema 6. Trastorns depressius i bipolars

Categorització i caracterització clínica dels trastorns depressius

Categorització i caracterització clínica dels trastorns bipolars

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre la depressió

Tema 7. Els trastorns d'ansietat

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre l'ansietat

Tema 8. Els trastorns relacionats amb traumes i estressors.

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre les experiències traumàtiques

Tema 9. Els trastorns de l'espectre obsessivocompulsiu

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre l'espectre obsessivocompulsiu

Tema 10. Els trastorns somatomorfs

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre la somatització

Tema 11. Els trastorns dissociatius

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre la dissociació

Tema 12. La psicopatologia de lespectre de les psicosis

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic.

Explicacions psicològiques sobre les psicosis

Tema 13. Trastorns alimentaris

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic

Explicacions psicològiques sobre els trastorns alimentaris

Tema 14. Els trastorns de la personalitat

Categorització i caracterització clínica

Epidemiologia, comorbiditat, curs i pronòstic

Explicacions psicològiques sobre la personalitat disfuncional

Tema 15. Altres trastorns mentals i del comportament

Els trastorns relacionats amb el control d'impulsos

Els trastorns relacionats amb substàncies i altres trastorns addictius

Els trastorns neurocogniti

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	90,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	20,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	5,00	0
TOTAL	225,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia serà activa i participativa, de manera que les classes seran teòriques pràctiques, per potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats. Així, de cada un dels temes es realitzarà una presentació conceptual, discussió dels continguts proposats, i aplicació a propostes pràctiques dels continguts i aprenentatges realitzats. Amb la finalitat que l'alumne adquireixi les competències pròpies de la matèria.

Entre les tècniques instruccionals bàsiques destaquen: (1) Presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i anàlisi de textos), (3) Tutories grupals programades, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

SE1. Valoració dels continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites, que poden ser de desenvolupament o d'elecció múltiple ("objectives") (65%).

SE2. Presentació escrita d'informes sobre estudi i anàlisi de casos clínics (20%).

ES.3 Participació activa en les activitats de classe, seminaris i tallers, participació en tasques d'investigació i motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge (15%).

PONDERACIÓ

- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves escrites (65%). La qualificació de l'examen suposa el 65% de la qualificació final. Atès que la càrrega horària de la matèria durant el primer quadrimestre duplica l'assignada al segon, l'examen de la matèria impartida en el 1r quadrimestre comptabilitza un 43% de la qualificació final i el de la matèria del 2n quadrimestre, un 22% de la qualificació final.
- Presentació escrita d'informes obligatoris sobre estudi i anàlisi de casos clínics: suposa el 20% de la qualificació final. Cada cas representa el 10% de la qualificació final.
- Participació activa en activitats pràctiques (activitats de classe, seminaris, tallers, participació en tasques d'investigació, etc.): suposa un 15% de la qualificació final.
- Aquells professors que així ho especifiquen en classe, poden donar l'opció d'incrementar la qualificació final amb algun tipus de prova (objectiva o de desenvolupament) o amb la participació en activitats relacionades amb l'assignatura o d'investigació.

REQUISITS MÍNIMS

(1) Aprovar els exàmens. Per superar-los, cal aconseguir un mínim del 50% en cadascun d'ells (examen 1r part, mínim 2,1 sobre 4,3; examen del 2n quadrimestre, mínim d'1,1 sobre 2,2). Es poden recuperar tots dos exàmens en 2a convocatòria.

Cada examen consta de dos blocs:

- Bloc 1. Conté entre un 20% i un 25% del total de les preguntes de l'examen i versa sobre aspectes essencials de l'assignatura. En conseqüència, aquestes preguntes són de resposta obligada. Perquè el professor continue la correcció de l'examen i, per tant, poder aprovar-lo, només s'hi permeten dues omissions/errors.

Bloc 2. Com s'ha dit en l'apartat anterior, únicament es corregeix si s'ha superat el bloc 1. Aquest bloc 2 conté la resta de les preguntes de l'examen, de les quals és obligatori respondre almenys al 50%. Si no se supera aquest 50% de respostes, l'examen es

- considera suspès.

Sempre que s'haja superat el bloc 1, la fórmula de correcció que s'aplica en el cas que la prova siga d'elecció múltiple (o objectiva) és l'habitual per a aquest tipus de proves: (encerts – (errors/nombre d'alternatives-1)) / nombre de preguntes.

(2) Realitzar i superar els informes obligatoris (qualificació mínima de 0,5 sobre 1 en cadascun dels informes). Es pot recuperar la qualificació de cada informe en 2a convocatòria.

ADVERTIMENT

La còpia o el plagi manifest de qualsevol tasca que forme part de l'avaluació comporta la impossibilitat d'aprovar l'assignatura i pot suposar el sotmetiment immediat als procediments disciplinaris oportuns.

Cal tenir en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'*Estatut de l'estudiant universitari* (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiant abstenir-se d'utilitzar o de cooperar en la utilització de procediments fraudulents en els exàmens d'avaluació, en els treballs que elabore o en els documents oficials de la universitat.

En horari de tutoria, la professora pot requerir entrevistar individualment o en grup els estudiants per verificar el grau de participació i d'assoliment dels objectius fixats per a qualsevol tasca que s'haja realitzat. No acceptar aquesta verificació comporta no aprovar la tasca o l'activitat en qüestió.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura queda sotmesa a allò que es disposa en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster la *Normativa de qualificacions de la Universitat de València* (ACGUV, 108/2017 de 30 de maig de 2017).

(http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf)

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Baños, R.M. y Perpiñá. C. (2002). La exploración psicopatológica. Madrid: Síntesis
- Beidel, D. C., Bulik, C. M., y Stanley, M. A. (2016). Abnormal psychology: A scientist-practioner Approach. Hoboken, NJ: Pearson.
- Belloch, A., Sandín, B. y Ramos F. (Eds.) (2009). Manual de Psicopatología (2ª edición). Vols I y II. Madrid: McGraw Hill Interamericana.
- Caballo, V., Salazar, I.C., y Carroble, J.A. (Dir.) (2014) Manual de Psicopatología y trastornos psicológicos. (2ª edición) Madrid: Pirámide
- Oyebo, F. (2015). Sims' Symptoms in the Mind: Textbook of Descriptive Psychopathology, 5th Edition. Edinburgh: Elsevier

Complementàries

- American Psychiatric Association [APA] (2014). DSM-5. Manual Diagnóstico y Estadístico de los Trastornos Mentales. Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- Barlow, D.H. y Durand, V.M. (2003) Psicopatología. Madrid: Thomson
- Belloch, A., Baños, R.M., Barreto, P., Galdón, M.J., García-Soriano, G., González, R., Montoya, I., Pérez, M.A., Perpiñá, C. (2011). Materiales de la asignatura Psicopatología. Repositorio Open Course Ware de la Universitat de València. Disponible en: http://ocw.uv.es/ciencias-de-la-salud/psicopatologia/Course_listing
- Jarne, A. y Talar, A. (2011). Manual de psicopatología clínica. Madrid: Herder
- Obiols, J. (Ed.) (2008). Manual de Psicopatología General. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Organización Mundial de la Salud (2011). Clasificación Internacional de Enfermedades- CIE-10. <http://www.who.int/publications/es/>
- Reed. G. (1998). La psicología de la experiencia anómala. Valencia: Promolibro.
- Rodríguez Testal, J.F. y Mesa Cid, P.J. (Coords.). (2011). Manual de Psicopatología Clínica. Madrid: Pirámide.
- Sandín, B., Chorot, P., Santed, M.A. y Valiente, R.M. (2004). Estudios de caso en Psicopatología. Madrid: Klinik.
- Sarason, I.G. y Sarason, B.R. (2006). Psicopatología. Pearson Prentice Hall.
- Valdés, M., Rodríguez, J.F., García, M., y Blanco, J.L. (2008). Material audiovisual para enseñanza práctica en psicopatología clínica. Madrid: Instituto de Orientación Psicológica Asociados, S.L.
- Vallejo, J. (2011). Introducción a la psicopatología y la psiquiatría. Barcelona: Elsevier Masson.